

Preken uit de Maartenskerk

Zondag 2 september 2018

Marcus 8, 22-26

Teun Kruijswijk Jansen

I

Iedere dag kun je op televisie wel naar een detective kijken.

Ze hebben allemaal een eigen karakter: romantisch Engels, hard Zweeds, snel Amerikaans, nuchter Nederlands...

Meestal ontdek je aan het eind pas wie 'het' gedaan heeft.

Soms weet *jij* al wie de moord pleegde, maar moet de politiespeurneus daar nog achter komen!

Als je de evangeliën leest gebeurt er iets dergelijks.

Wij weten al hoe het uitloopt op Kruis en Opstanding en de evangelist geeft gaandeweg zijn verhaal duidelijke of sneaky aanwijzingen hoe het af zal gaan lopen, vaak door woorden van Jezus aan te halen.

Alleen zijn leerlingen en omstanders weten en zien het nog niet.

Het grote verschil met de detective lijkt me dat het evangelie

nooit 'afloopt' of opgelost wordt.

De politie-detectives in onze grote tv-series zoals Morse en Lewis en Beck worstelen op een gegeven moment dat ze met pensioen moeten, dominee Sidney Chambers in Grantchester overweegt steeds zijn ambt eraan te geven.

Maar het evangelie gaat altijd door!

Dat wordt verteld om ons te prikkelen in de vraag: waar zie jij naar uit? Waar weet je je toe geroepen? Wat is je hoop? Waar mag jij de levende Heer in ontmoeten in jouw levenssituatie, zodat jouw leven een richting krijgt die door zijn woord, zijn liefde, gevormd wordt?

II

Zo lezen we Marcus vanmorgen.

Na het geweldige teken van de broodvermenigvuldiging en ze weer op weg gaan, verzuchten de leerlingen in de boot: we hebben maar *een* broodje bij ons!

Waarop Jezus meteen zegt: *zij hebben oren maar ze horen niet, zij hebben ogen maar zij zien niet.*

En dan volgt 'ons' verhaal: over een blinde die bij hem gebracht wordt (de blinde zelf was blijkbaar nog passief en afwachtend).

De omstanders vroegen Jezus om hem aan te raken; kennelijk zijn de leerlingen het daar mee eens, want ze houden het niet tegen.

Jezus neemt de blinde bij de hand en neemt hem mee *buiten*

het dorp. Hoe kan Marcus dit weten, was hij er bij? Nee.. het is allemaal: van horen zeggen, en vertrouwen dat dit is wat *wij* nodig hebben om zelf met de Levende Heer te leven.

Bij Marcus gaat het steeds erom dat Jezus geen behoefte heeft aan spectaculaire wonderen waar je als toeschouwer naar kijkt, maar wel aan tekenen die tot inzicht en doorzien brengen.

Catechese dus van 'kijken naar zien'.

Daarom is hij streng: geen pottenkijkers bij dit wonder, ga het dorp straks niet in! Met mij gebeurt het in het verborgene!

De mensen willen het graag zien gebeuren, maar dat leidt ze af van waarom het gaat: open gaan voor God in woord en daad.

En dan de genezing zelf: met speeksel en handoplegging..

Maar wat zo vreemd is, dat is dat Jezus de blinde niet meteen geneest. Dat zou je verwachten, dat moet hij toch kunnen!

Ja, als het om het wonder te doen was en zijn omgeving te verbazen wel, maar het gaat kennelijk om iets anders!

'Kun je al kijken?' zegt Jezus.

De man zegt: *ik kijk naar de mensen, want het zijn net bomen, maar ik zie ze rondwandelen.*

Het is leuk om dat zo in je fantasie voor je te zien... mensen als wandelende bomen. (ik zie u door mijn oogharen al gaan: een mooie beuk, een kale berk, een klein dennetje ook...)

Waarom ziet hij juist bomen gaan? Er is alle reden om te

denken dat bomen in het evangelie niet zomaar 'dingen' zijn, maar voor iets staan.

Voor wijsheid, of voor een goede of slechte 'levenswandel'.

Zoals je in het paradijs de 'boom van kennis van goed en kwaad' hebt, zo praat Jezus soms tegen een boom:

'jij onvruchtbare vijgenboom,

laat niemand ooit meer vruchten van jou eten!'

De boom staat in het eerste testament voor de mens, die als een boom zijn wortels laat groeien naar waar water te vinden is. En dat water is de Torah, de leefregel om tot een vol en rechtvaardig leven te komen. Psalm 1 laat dat horen, en Marcus kende ongetwijfeld de betekenis van dit beeld.

We komen bij dat genezen in twee etappes wat hier gebeurt. Vreemd dat dit gebeurt!

Het vertelt eigenlijk, denk ik, dat er een *tussentijd* is, tussen de betrokkenheid en liefde van God in Jezus, waar we van weten en iets vermoeden, en de mensen die wij ondertussen ook zijn. Het Koninkrijk van God is er nog niet.

Hoe vaak is het in deze wereld niet dat wij kijken maar niet zien, of inzicht krijgen.

Hoe vaak is het niet dat wij ons blind staren?

Uitzichtloze processen en situaties.

En daarmee verliezen we het contact met het water van de

Torah en de liefde van Christus. De smaak van het leven verflauwt. Het kan je zomaar gebeuren, of het is een lang en taai proces. Je ziet het niet meer zitten, wordt het dan.

Soms is het juist andersom: dat het juist heel erg moeilijk is om je ogen weer open te moeten doen.

Dat kan het zwaarste zijn dat van een mens gevraagd wordt. Dan moet je iets onder ogen zien wat haast niet te verdragen is.

Je mist bijvoorbeeld je partner, of je voelt diep van binnen schaamte om wat gebeurde, of een ziekte woekert die al het mooie van het leven doordringt tot op het bot.

Je weet dan wel wat wanhoop is, maar kent daarmee de hoop nog niet..

Dan lopen we vast en moeten we kennelijk door de Eeuwige bij de hand genomen worden, en dat.. toe laten.

III

Voor de God van het leven is het leven in geen van zijn stadia te min om er zich mee in te laten.

Dit lijkt de boodschap van Jezus' weg ook hier. Solidair met degenen van wie het leven door de dood is aangeraakt en door verblinding verder wordt aangetast.

Niet vanuit een buitenstaanderspositie, maar van binnen uit.

Hij verbindt zich met jou en mij in waar wij *nu* zijn.

Het graf waaruit hij is opgestaan is niet alleen de plaats waar hij de dood heeft achtergelaten – ‘Hij is niet hier’, maar is als een *baarmoeder* van waaruit het leven opnieuw wordt geboren.

‘Hij opent mensen aan hun eigen ogen’, zegt Johannes ergens.

Zo moeten we maar geduldig uitzien naar het moment dat mensen, wijzelf tot inzicht komen.

God doet het en wij zelf in deze tussentijd van ‘al wel en nog niet’.

Hopen kan niet voor ons gedaan worden, wij doen dat zelf, zoals een kind zich uit de moederschoot wurmt met van die armpjes die nog niks kunnen.

Vandaag zeggen twee gemeenteleden ‘ja’ tegen de vraag of ze mee willen doen om onze gemeente mee een plaats te laten zijn waar de lofzang en ‘geloof, hoop en liefde’ gaande gehouden wordt.

Voor de *een* betekent het ‘ja’ zeggen tegen je maatschappelijke verantwoordelijkheid als mens, tja en dan ben je bij onze Diakonie aan het goede adres Jan!

Voor de *ander* gaat het vooral om betrokkenheid op wie we , bij wijze van spreken, in de kerk op zondag het zicht wat kwijt zijn geraakt, maar die wel behoefte heeft om gezien te worden, ook in de laatste vragen van leven en sterven, en een eerlijke

en passende uitvaart.

En bij dit aanbod vanuit het pastoraat passen de mogelijkheden en het verlangen van jou, Ina!

Leven in de tussentijd van nog te weinig zicht en inzicht.

We zingen zo het lied: *delf mijn gezicht op, maak mij mooi*. Dat is een bede. Dat je gezien mag worden door God en de mensen in wie je worden kan.

Het is ook de uitnodiging en opdracht van God dat wij ons ten dienste stellen van zijn vraag aan ons, om mee te doen aan een menswaardige en leefbare wereld.

*Wie wordt ontmaskerd wordt gevonden
zal zichzelf opnieuw verstaan
en leven bloot en onomwonden.*